

Versiune anonimată

Traducere

C-129/22 – 1

Cauza C-129/22

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

24 februarie 2022

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgericht Darmstadt (Germania)

Data deciziei de trimitere:

21 februarie 2022

Reclamant:

EF

Pârâtă:

Stadt Offenbach am Main

[omissis]

VERWALTUNGSGERICHT DARMSTADT

ORDONANȚĂ

în procedura de contencios administrativ introdusă de

domnul EF,

[omissis]

de cetățenie: pakistaneză

reclamant,

[omissis]

împotriva

Stadt Offenbach am Main [*omissis*],

pârât,

având ca obiect

acordarea unui permis de ședere

Verwaltungsgericht Darmstadt (Tribunalul Administrativ din Darmstadt, Germania) [*omissis*]

[*omissis*]

a hotărât la 21 februarie 2022:

Suspendă procedura.

Adresează Curții următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

1) Un resortisant al unei țări terțe căruia i s-a acordat, de către un prim stat membru (în speță, Italia), statutul de rezident pe termen lung în temeiul Directivei 2003/109/CE poate să solicite celui de al doilea stat membru (în speță, Germania) reînnoirea permisului de ședere care i-a fost eliberat în temeiul articolului 14 și următoarele din Directiva 2003/109/CE fără a dovedi că beneficiază în continuare de statutul de rezident pe termen lung?

În cazul unui răspuns negativ la această întrebare:

2) Trebuie să se considere că statutul de rezident pe termen lung este menținut în cel de al doilea stat membru numai pentru că resortisantul unei țări terțe deține un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de primul stat membru pentru o durată nelimitată, deși, timp de șase ani, el nu a avut reședința pe teritoriul statului membru care i-a acordat acest statut?

În cazul unui răspuns negativ la această întrebare:

3) În cadrul reînnoirii permisului de ședere, al doilea stat membru este competent să examineze pierderea statutului de rezident pe termen lung în temeiul articolului 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE și, dacă este cazul, să refuze reînnoirea sau primul stat membru este competent să constate pierderea ulterioară a acestui statut?

În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare:

4) În acest caz, examinarea motivului de pierdere prevăzut la articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE impune o transpunere în dreptul național în care să se precizeze faptele care au dus la pierderea statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru sau este suficient ca dreptul național să prevadă, fără trimitere expresă la directivă, că al doilea stat membru poate refuza permisul de ședere „în cazul în care străinul își pierde statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene”?

MOTIVELE

I. Situația de fapt

Reclamantul, născut în Pakistan la 1 aprilie 1964, a intrat în Republica Federală Germania din Italia la 1 aprilie 2014. El deține un „permesso di soggiorno” cu mențiunile „illimitata” și „soggiornante di lungo periodo-CE”. La 10 iulie 2014, la cererea sa, autoritatea pentru străini competentă anterior din Landkreis Offenbach [districtul Offenbach, Germania] i-a acordat un permis de ședere în temeiul articolului 38a din Legea privind șederea, munca și integrarea străinilor pe teritoriul federal (Aufenthaltsgesetz, denumită în continuare „AufenthG”), valabil până la 9 iulie 2015. Permisul de ședere a fost prelungit în mod continuu, ultima dată de către Stadt Offenbach [orașul Offenbach, Germania], competent în prezent, la 28 mai 2019, până la 13 iulie 2021. Reclamantul deține un pașaport valabil până la 3 mai 2025.

Cererea de reînnoire a permisului de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG din 17 martie 2021 a fost respinsă prin decizia din 27 aprilie 2021. În motivare, s-a arătat în esență că reclamantul a pierdut statutul de rezident pe termen lung întrucât nu a avut reședința în Italia pentru o perioadă mai mare de șase ani.

Împotriva deciziei din 27 aprilie 2021, care a fost comunicată reclamantului la 3 mai 2021, acesta a formulat o acțiune la 6 mai 2021.

Reclamantul solicită:

anularea deciziei din 27 aprilie 2021 și obligarea pârâtului să îi elibereze un permis de ședere;

cu titlu subsidiar:

obligarea pârâtului la reînnoirea permisului de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG.

Pârâtul solicită:

respingerea acțiunii.

În motivare, acesta face trimitere, în esență, la cele reținute prin decizia din 27 aprilie 2021.

II. Cadrul juridic

Dispozițiile relevante din dreptul german decurg din următoarele norme din AufenthG, în versiunea publicată la 25 februarie 2008 [BGBl. I, pagina 162], astfel cum a fost modificată ultima dată prin articolul 3 din Legea din 9 iulie 2021 [BGBl. I, pagina 2467]):

Articolul 8 alineatul (1) din AufenthG prevede:

(1) În cazul reînnoirii permisului de ședere, se aplică aceleași dispoziții ca în cazul acordării acestuia.

[...]

Articolul 38a alineatul (1) din AufenthG prevede:

(1) Un străin care deține statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene primește un permis de ședere dacă intenționează să rămână pe teritoriul federal pentru mai mult de 90 de zile. Articolul 8 alineatul (2) nu se aplică.

[...]

Articolul 51 alineatul (9) prima teză punctul 4 din AufenthG prevede:

(9) Permisul de ședere permanentă în UE expiră numai dacă

1. [...]

4. cetățeanul străin are reședința în afara teritoriului Republicii Federale Germania pentru o perioadă de șase ani sau

5. [...]

Articolul 52 alineatul (6) din AufenthG prevede:

(6) Un permis de ședere în temeiul articolului 38a se revocă în cazul în care străinul își pierde statutul legal de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene.

Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung (JO 2004, L 16 din 23 ianuarie 2004, p. 44, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 225):

Prima teză a considerentului (21) al directivei are următorul cuprins:

(21) Statul membru în care rezidentul pe termen lung dorește să-și exercite dreptul de ședere trebuie să poată verifica dacă persoana în cauză îndeplinește condițiile prevăzute pentru a putea avea reședința pe teritoriul său.

Articolul 9 alineatul (4) din Directiva 2003/109/CE prevede:

(4) Rezidentul pe termen lung care a avut reședința într-un alt stat membru în conformitate cu capitolul III își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung dobândit în primul stat membru, imediat ce statutul respectiv este acordat într-un alt stat membru în temeiul articolului 23.

În toate situațiile, după șase ani de absență de pe teritoriul statului membru care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, persoana în cauză își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung în statul membru respectiv.

Prin derogare de la al doilea paragraf, statul membru în cauză poate prevedea că, în cazul unei absențe de peste șase ani pentru motive speciale, rezidentul pe termen lung își poate păstra statutul în statul membru respectiv.

Articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2003/109/CE prevede:

(1) Un rezident pe termen lung dobândește dreptul de ședere pe teritoriul altor state membre decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, pentru o perioadă de peste trei luni, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul capitol.

(2) Un rezident pe termen lung poate avea reședința într-un al doilea stat membru pentru unul din următoarele motive:

- (a) desfășurarea unei activități economice ca salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă;
- (b) efectuarea studiilor sau participarea la cursuri de formare profesională;
- (c) alte scopuri.

Articolul 19 alineatul (2) din Directiva 2003/109/CE prevede:

(2) Dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16, și sub rezerva dispozițiilor privind ordinea publică, securitatea publică și sănătatea publică prevăzute la articolele 17 și 18, cel de-al doilea stat membru eliberează rezidentului pe termen lung un permis de ședere care se poate reînnoi. Permisul de ședere respectiv poate fi reînnoit, eventual la cerere, la expirarea acestuia. Cel de-al doilea stat membru informează pe primul stat membru cu privire la decizia luată.

Articolul 22 alineatul (1) din Directiva 2003/109/CE prevede:

(1) Până în momentul în care resortisantul unei țări terțe obține statutul de rezident pe termen lung, cel de-al doilea stat membru poate decide să refuze reînnoirea permisului de ședere sau să retragă permisul respectiv și să oblige persoana în cauză și pe membrii familiei acesteia, în conformitate cu procedurile din legislația internă, inclusiv de expulzare, prevăzute în legislația internă, să părăsească teritoriul respectiv, în următoarele cazuri:

- (a) pentru motive privind ordinea publică sau securitatea publică prevăzute la articolul 17;
- (b) în cazul în care nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16;
- (c) în cazul în care resortisantul unei țări terțe nu mai are reședința legală în statul membru în cauză.

III. Motivarea deciziei de trimitere

Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 9 alineatul (4) al doilea paragraf, a articolului 14 și următoarele și a articolului 22 alineatul (1) din Directiva 2003/109/CE.

Întrebările preliminare sunt esențiale pentru soluționarea cauzei și este necesar să fie elucidate prin răspunsul dat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

[omissis] [Observații referitoare la inadmisibilitatea cererii principale] Întrucât cererea principală este inadmisibilă, întrebările preliminare se referă la cererea subsidiară a reclamantului, și anume cea de a obliga pârâtul să reînnoiască permisul de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG.

În conformitate cu articolul 38a alineatul (1) prima teză din AufenthG – care transpune articolul 19 din Directiva 2003/109/CE – un străin care deține statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene primește un permis de ședere dacă intenționează să rămână pe teritoriul Republicii Federale Germania pentru mai mult de 90 de zile. După mutarea într-un alt stat, dreptul de ședere în Republica Federală Germania în temeiul articolului 38a din AufenthG depinde de menținerea permisului de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de celălalt stat membru. Astfel, articolul 38a alineatul (1) prima teză din AufenthG impune ca un străin să „aibă” [„innehaben”] statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru. Potrivit articolului 8 alineatul (1) din AufenthG, această cerință se aplică, de asemenea, în cazul reînnoirii permisului de ședere acordat în temeiul articolului 38a din AufenthG. Momentul relevant pentru aprecierea situației de fapt și de drept și, prin urmare, de asemenea pentru existența statutului de rezident pe termen lung este momentul ultimei audieri în fața instanței de fond.

Acțiunea reclamantului poate fi admisă numai în cazul în care:

- acesta fie are dreptul la o reînnoire a permisului său de ședere ca rezident pe termen lung în temeiul articolului 38a alineatul (1) coroborat cu articolul 8 alineatul (1) din AufenthG, indiferent dacă mai are sau nu statutul de rezident pe termen lung în Italia la data ultimei audieri în fața instanței de fond, fie
- pârâtul a examinat și a refuzat în mod neîntemeiat menținerea permisului de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat în Italia.

În ceea ce privește prima întrebare preliminară:

Prin urmare, în cadrul procedurii se pune întrebarea dacă reclamantul, care, la prima eliberare a unui permis de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG, la 10 iulie 2014, deținea deja un permis de ședere UE de rezident pe termen lung din Italia („Soggiornante di Lungo Periodo-CE” cu mențiunea „illimitata”), trebuie să aibă în continuare acest permis de ședere UE de rezident pe termen lung la momentul reînnoirii. Astfel, acțiunea ar fi admisă dacă reclamantul ar trebui să dovedească numai la prima eliberare statutul de rezident pe termen lung. Prin această întrebare preliminară, instanța de trimitere face referire la cererea de decizie preliminară adresată de Hessischer Verwaltungsgerichtshof [Curtea Administrativă din landul Hessen, Germania] Curții de Justiție a Uniunii Europene la 17 decembrie 2021 [omissis] [(cauza C-829/21)]. Contrar opiniei Hessischer Verwaltungsgerichtshof, instanța de trimitere consideră că statutul de rezident pe termen lung trebuie să existe și la momentul cererii de reînnoire. Astfel, articolul 22 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2003/109/CE prevede că al doilea stat membru poate refuza reînnoirea permisului de ședere atunci când condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16 nu mai sunt îndeplinite. Prin referirea la articolul 14 din Directiva 2003/109/CE, procedura de reînnoire este, de asemenea, legată de cerința existenței statutului de rezident pe termen lung. În plus, considerentul (21) al directivei enunță că statul membru în care rezidentul pe termen lung dorește să-și exercite dreptul de ședere trebuie să poată verifica dacă persoana în cauză îndeplinește condițiile prevăzute pentru a putea avea reședința pe teritoriul său.

Cu privire la a doua întrebare preliminară:

Acțiunea ar fi însă de asemenea admisă în cazul în care reclamantul trebuie să prezinte doar un permis de ședere valabil, care să ateste deținerea unui permis de ședere UE de rezident pe termen lung în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2003/109/CE, pentru a dovedi că are statutul de rezident pe termen lung. Întrucât, în plus față de cerințele minime prevăzute la articolul 8 alineatul (2) a doua teză din Directiva 2003/109/CE, reclamantul deține un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat pe o perioadă nedeterminată („illimitata”), el ar fi făcut dovada că are acest statut, deși timp de șase ani nu a avut reședința pe teritoriul statului membru care i-a acordat statutul.

Un argument în favoarea prezentării unui permis de ședere UE de rezident pe termen lung, a cărui durată de validitate încă nu a expirat, este simplificarea procedurii care îi este asociată. Al doilea stat membru ar putea decide fără o examinare pe fond cu privire la eliberarea sau reînnoirea permisului de ședere. Împrejurări care determină o posibilă pierdere a statutului ar trebui să fie comunicate primului stat membru prin intermediul punctului național de contact, în conformitate cu articolul 25 din Directiva 2003/109/CE, pentru a-i permite acestuia din urmă să le examineze.

Un argument împotriva trimiterii, în cadrul procedurii de reînnoire, la permisul de ședere UE de rezident pe termen lung este împrejurarea că directiva face distincție între statutul de rezident pe termen lung, care, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2003/109/CE, sub rezerva articolului 9, este permanent, și permisul de ședere eliberat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1030/2002 al Consiliului din 13 iunie 2002 de stabilire a unui model uniform de permis de ședere pentru resortisanții țărilor terțe.

În cazul în care răspunsul la prima întrebare este negativ, atât eliberarea, cât și reînnoirea permisului de ședere de către al doilea stat membru ar fi legate de deținerea statutului de rezident pe termen lung, care – astfel cum arată articolul 9 alineatul (6) din Directiva 2003/109/CE – este independent de deținerea unui document justificativ sub forma permisului de ședere UE de rezident pe termen lung.

O examinare de către al doilea stat membru a pierderii statutului ca urmare a motivului de pierdere prevăzut la articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE nu ar avea niciun efect în acest caz, dincolo de chestiunea reînnoirii permisului de ședere acordat în aplicarea articolului 14 și următoarele din directivă, întrucât retragerea statutului, în sine, este de competența exclusivă a statului membru care a acordat resortisantului țării terțe acest statut. De asemenea, ea nu determină verificarea, de către al doilea stat membru, a îndeplinirii condițiilor de acordare a statutului în primul stat membru. Acest lucru se datorează faptului că o astfel de examinare ar fi contrară principiului din dreptul Uniunii privind recunoașterea reciprocă a deciziilor oficiale întemeiate pe cerințe juridice armonizate. Principiul recunoașterii reciproce a permiselor de ședere, care stă la baza sistemului introdus prin Directiva privind șederea pe termen lung [a se vedea considerentul (17) al Directivei 2003/109/CE], ar fi încălcat dacă s-ar considera că al doilea stat membru are dreptul de a refuza recunoașterea unui permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de primul stat membru pe baza dispozițiilor sale naționale. Or, examinarea motivului de pierdere menționat la articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE nu are ca scop să clarifice legalitatea eliberării permisului de ședere, ci repune în discuție menținerea permisului de ședere doar pe baza unor împrejurări ulterioare, și anume absența de pe teritoriul primului stat membru pentru o perioadă de șase ani. În schimb, situația ar putea fi diferită în cazul examinării motivului de pierdere prevăzut la articolul 9 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/109/CE, dar acest lucru nu este relevant în speță.

A treia întrebare preliminară:

În măsura în care, în cadrul reînnoirii permisului de ședere, al doilea stat membru nu este legat de permisul de ședere eliberat pe durată nelimitată de primul stat membru în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2003/109/CE în ceea ce privește deținerea statutului de rezident pe termen lung, se pune întrebarea dacă acesta este autorizat să examineze pierderea statutului în temeiul articolului 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE și, eventual, să refuze reînnoirea titlului de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG.

În această privință, se ridică problema competenței de examinare: pierderea statutului trebuie să fie constatată de primul stat membru sau și al doilea stat membru este competent să efectueze o examinare corespunzătoare în cadrul reînnoirii permisului de ședere eliberat în temeiul articolului 14 și următoarele din Directiva 2003/109/CE?

Dreptul german pornește de la premisa unei competențe de examinare a Germaniei. Articolul 52 alineatul (6) din AufenthG prevede că permisul de ședere prevăzut la articolul 38a din AufenthG trebuie să fie „revocat” în cazul în care străinul își pierde statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene. În cazul în care un permis de ședere deja acordat urmează a fi revocat în temeiul articolului 38a din AufenthG, această dispoziție trebuie să fie considerată totodată – dincolo de modul său de redactare – și un motiv de refuz, întrucât ar fi lipsit de sens ca un permis de ședere să se reînnoiască, mai întâi, în temeiul articolului 38a din AufenthG, pentru ca, imediat, acesta să fie din nou revocat.

În cadrul articolului 52 alineatul (6) din AufenthG, nu se examinează dacă permisul de ședere UE de rezident pe termen lung a fost acordat de primul stat membru în mod întemeiat, ci dacă, ulterior, în cursul perioadei de absență din primul stat membru, condițiile nu au mai fost îndeplinite. La examinarea posibilității de a refuza reînnoirea unui permis de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG, pentru motivul că resortisantul țării terțe și-a pierdut statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene, se iau în considerare – după cum reiese din expunerea de motive a acestei dispoziții din lucrările pregătitoare naționale (Bundestagsdrucksache 16/5056, pagina 181) – motivele de pierdere prevăzute de Directiva 2003/109/CE.

În speță, problema pierderii statutului de rezident pe termen lung se ridică în special în raport cu dispoziția articolului 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE, întrucât din dosarul cauzei reiese că reclamantul a avut reședința pe teritoriul Republicii Federale Germania în mod neîntrerupt de la intrarea sa pe acest teritoriu la 1 aprilie 2014 și că, prin urmare, nu a mai avut de șase ani reședința pe teritoriul Italiei.

În schimb, derogarea prevăzută la articolul 9 alineatul (4) al treilea paragraf din Directiva 2003/109/CE pledează în favoarea unei competențe de examinare a

primului stat membru. Potrivit acesteia, statul membru respectiv poate prevedea că, „în cazul unei absențe de peste șase ani pentru motive speciale, rezidentul pe termen lung își poate păstra statutul în statul membru respectiv”. Cu toate acestea, în cazul în care primul stat membru poate să prelungească, pentru motive speciale, perioada de ședere de șase ani, care, în principiu, duce la pierderea statutului, acest lucru pledează în favoarea competenței sale prioritare de examinare.

În ceea ce privește a patra întrebare preliminară:

În măsura în care al doilea stat membru este competent să examineze pierderea statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru, următoarea întrebare care se pune este dacă Germania a transpus suficient de mult dispozițiile directivei pentru a permite o asemenea examinare.

În cazul în care este vorba despre un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de Germania în temeiul articolului 9a din AufenthG (denumit autorizație de stabilire permanentă în UE), Germania a transpus dispoziția articolului 9 alineatul (4) al treilea paragraf din Directiva 2003/109/CE prin articolul 51 alineatul (9) prima teză punctul 4 din AufenthG. Articolul 51 alineatul (9) prima teză punctul 4 din AufenthG prevede că autorizația de stabilire permanentă în UE expiră atunci când străinul are reședința în afara teritoriului federal pentru o perioadă de șase ani. Această dispoziție nu se aplică unui permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de un alt stat membru.

În cazul în care este vorba despre un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de un alt stat membru, prin articolul 52 alineatul (6) din AufenthG, Germania a adoptat o dispoziție care prevede că un permis de ședere eliberat în temeiul articolului 38a din AufenthG trebuie să fie revocat, neputând, prin urmare, să fie prelungit, atunci când străinul își pierde statutul de rezident pe termen lung în alt stat membru al Uniunii Europene. Însă norma nici nu specifică motivele de pierdere, nici nu conține o trimitere concretă la motivele de pierdere prevăzute de Directiva 2003/109/CE.

Prin urmare, se pune întrebarea dacă examinarea motivului de pierdere prevăzut la articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109/CE necesită o transpunere în dreptul național care să precizeze elementele de fapt care au dus la pierderea statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru sau dacă este suficient ca dreptul național să prevadă, fără trimitere expresă la directivă, că al doilea stat membru poate refuza permisul de ședere „în cazul în care străinul își pierde statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene”.

Având în vedere chestiunile juridice care necesită a fi clarificate, instanța de trimitere consideră necesar, în scopul dezvoltării dreptului și asigurării uniformității juridice (a se vedea articolul 267 al doilea paragraf TFUE), să supună chestiunile de interpretare clarificării de către Curtea de Justiție.

[omissis] [Mențiuni privind procedura]

[omissis]

DOCUMENT DELUCRU